

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 1. Desumpta ex cap. 5. & 6. lib. Deuteron. in quibus describitur decretum de Cultu Sabbathi, Reverentiæ filiorum erga parentes. De Legis observantia & frequenti meditatione ejusdem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

FASCICULUS XXVII.

Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

Doctrina I.

Desumpta ex cap. 5. & 6. lib. Deuteron. in quibus describitur decretum de Cultu Sabbathi, Reverentia filiorum erga parentes. De Legis observantia & frequenti meditatione ejusdem.

Considera I. **D**Eum non quôvis modô, sed tali, qualem Ipse præ- N.176.
scripserat v. 12. cit. capitis voluisse diem festum celebrari, dicens: *Observa diem festum, ut sanctifices illum, impendendô videlicet solis operibus sacris, prout hoc declarat B. Petrus Dam. lib. 4. Epist. 16. scribens: Christiane spirituale Sabbathum agere, est à laboriosa rerum terrenarum cupiditate quiescere, solis orationum ac lectio- num studiis insudare, secularium negotiorum pondus de mentis cervice projicere, ad contemplanda cœlestia totâ cordis intentione vacare, carnis oblectamenta contemnere, de sola spe cœlestium spirituali jucunditate gaudere &c.* De Christo Joannes testatur cap. 7. quod in die Festo ascenderit: indicans per ascensionem istam, Christianos Salvatorem suum in celebrando Sabbatho imitatu- ros, ascendere debere, non quidem gressibûs pedum, sed actibûs virtutum. In die Sabbathi curavit Christus mulierem inclin- atam, erigendô illam. Hoc ipsum moraliter agat Christianus: animam suam, curis & negotiis sæcularibûs incurvatam ad contem- planda cœlestia elevet. Idem typicè mandabatur Exodi 16. ubi Judæis prohibuit Deus: Sabbathi die manna colligere, quod utique in- clinatô in terram corpore peragendum erat. Sicut etiam gravissimam dedit pœnam homo, ausus sacrâ die ad ligna se incurvare colligenda. Intravit Christus Sabbathô, ut manducaret panem. Intres & tu Eccle- siam, ut ibidem animæ tuæ pabulum, quod est Verbum Dei, studiose comedas, ne sacras conciones negligens conqueri debeas: *Aruit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum.* Psal. 101. Habet panis iste, ne fastidio sit, ipsius manna naturam, ut pulcherrimè probat Orige- nes Homil. 7. in Exod. scribens: si tu Verbum Dei totâ fide, & de- votio.

votione susceperis, fiet tibi ipsum Verbum, quæcunque desideras: v.g. si tribularis consolatur te, dicens: *Cor contritum & humiliatum Deus non despicias.* Si lætaris pro spe futura, cumulat tibi gaudium dicens: *Lætami in Domino, & exultate Iusti.* Si iracundus es, mitigat te dicens: *desine ab ira, & derelinque furorem.* Si in doloribus es, sanat te dicens: *Dominus sanat omnes languores tuos.* Si paupertate consumeris, consolatur te dicens: *Dominus allevat de terra inopem.* Quid ergo mirandum: si tam prætiosum fastidians cibum, die Sabbathi à te sumendum, cum fastidientibus Israëlitis à Deo puniaris, nullum habens in tribulationibus solatium, nullam in paupertate stipem, nullam in fame escam?

Christus die Sabbathi sedens in Convivio, auditus est loqui de Convivio cœlesti, præpositâ illa Cœnæ Magnæ parabolâ, de humiliori loco semper eligendo, de invitandis pauperibus &c. quid quæso aliud per hæc dicta docere voluit Christianos: quam sacras dies transigendas esse piis de cœlo colloquiis, legendis spiritualibus libris, instruendis in fide rudibus, consolandis ægrotis & tristibus, adjuvandis pauperibus, confortandis in bono piis, reducendis ad frugem peccatoribus? examina te nunc Christiane: an Sabbathum celebres eò modò rituque, quem mandatum Dei, quem exemplum Christi tibi præscribit?

Porro: Dominus Deus hujus cap. v. 16. de reverentia parentibus exhibenda tractans, promittit filiis præmii locò longævam vitam; præmium sanè merito æquale. Æquissimum namque est, ut filiorum gratitudo, quam pro accepta à parentibus vita, illis exhibent, longiori ipsius vitæ, usu compensetur. Quare S. Bernard. tom. 2. Serm. 17. refert: Adolescentem 18, annorum de certo quodam crimine convictum, è patibulo suspensum, repentinâ canitie obrutum esse, quò prodigiò docuerit, quòd ille ad grandævam usque ætatem devenisset, si debitam parentibus non denegasset reverentiam. Videntur enim filii eâ lege hujus vitæ usuram accepisse à Deo & à parentibus, quâ lege Nobiles Feuda accipiunt à Regibus, quibus nemo diu fruatur, qui debitam Regibus recusaverit fidelitatem & reverentiam. Hoc ipsum suò testabatur exemplò regalis ille filius Absalon, qui depositò omnî filiali amore & respectu, contra parentem assumpsit arma, cum Coronâ & Sceptro privaturus, sed tribus lanceis transfossus vivere desuit ea in ætate, quæ optimos solet dare vitæ dies,

Consi-

Confidera 2. Quàm providè Hæbrai per Moysen admoneantur, N.177. de excessu in cibo & potu vitando, qui dum corpus ad vitia impellit, ex mente & anima solet expellere memoriam Dei, asserit ergo Textus v. 12. cit. capitis: *Cum comederis, & saturatus fueris, vide diligenter; ne obliuiscaris Domini Dei tui, qui eduxit te de terra Ægypti & de Domo seruitutis.* Unde enim venerat: homines Noëmi tempore tot minis ad meliorem vitam & veram pœnitentiam instigatos, omnem Dei memoriam exuisse, nisi ex intemperantia? de hac testatur S. Evangelium Lucae cap. 17. *Edebant & bibebant, similiter factum in diebus Loth.* Haud aliter continget extremis mundi temporibus, quibus tot terribilium signorum apparatus non erit sufficiens deterrendis peccatoribus, & ad frugem reducendis. Causa iterum in promptu est citatò Evangelii locò legenda: *Sicut factum est in diebus Noë, ita & in diebus filii hominis &c.* Aristoteles intemperantiæ deditos asinis & piscibus simillimos esse dicere consueverat, qui cor in ventre gerant. Sequitur inde: illos nullatenus posse mente in Deum & divinorum contemplationem assurgere. Quare Moyses Montem Sinai relinquens datas, à Deo Tabulas fregit, quas acceperat Populo offerendas, sciebat enim teste S. Hieron. *sermonem Dei audire non posse temulentos.* Prout pariter Abigail mulierum prudentissima noluit marito ebrio Sapientiæ Verba insonare 1. Reg. 25. Candela erecta multò ardet tempore, quia non plus ceræ assumit flamma, quàm cibi locò requirat; at vix inversa, cum nimio obruatur pabulo, extinguitur subito. Modò sanè non dispari loqui licet de homine, cujus ratio tamdiu manebit Deo divinisque rebus affixa, aptaque exercendis virtutibus audiendisque supernis inspirationibus, quamdiu venter ab immodico cessat ciborum usu. Hoc perpendens S. Greg. in c. 5. Job ait: *Nulla sunt convivium, ubi non mortalia committuntur peccata.* Testatur S. Script. Exodi cap. 32. Convivium nimis lautè habitum dedisse Idololatriæ causam Hæbrais. Splendidum illud epulum, 2. Reg. c. 13. in domo Absolomis celebratum, ansam præbuisse fratricidio. In convivio Herodis Joannem Baptistam decollatum, & allatum insontissimum caput in Diss. Math. 14. videntem Zambri Dominum suum Regem temulentum, occidisse eum. 3. Reg. 16. Noverat Job, quantum exulet à convivii pietas & Dei memoria: hinc post epulas filiorum & filiarum suarum consurgens diluculo offerebat Holocausta pro singulis. Job, 1, v. 5. Et si frugali illà Cœnâ refecti Apostoli non valere

unâ horâ vigilare cum Christo, quid agent, qui lautissimîs frequenter affident mensis? qui comedisse se negant, nî comederint usque ad summam satietatem, qui in recessu à mensa murmurant, nî omnî ciborum genera repletos deferant ventres? vide Christiane Lector! an non & tu horum de numero unus?

Doctrina 2.

Desumpta ex cap. 7. & 8. lib. Deuteron. in quibus describitur prohibita Societas cum Gentibus & imperata subversio Idolorum, promissa Prosperitas, repressa Israëlitarum arrogantia.

N.178. *Considera 1.* **I**sraëlitas Palæstinam quietè possessuros non fuisse iussos erigere altas Turres & Arces, Valla & Mœnia, congerere fortalitia, armentaria instruere: sed iussos esse: Gentium Aras subvertere, confringere Deorum statuas, succendere Lucos, sculptilia comburere &c. haud aliter Christianus Regnum gratiæ tranquillâ mente possessurus, debet mortificationis securi Aras & Lucos suorum vitiorum, passionum & affectuum excindere, subvertere Idolum proprii amoris &c. atque sicut Israëlitis præceptum fuerat, ad internecionem usque delere omnes hostes, quos habituri forent sibi obvios: ita oportet Christianum debellandis vitiis eò usque insistere, donec penitus supprimantur: hæ enim Hydram imitantur, cui decisa ocius solent succrescere capita; nî omnia radicibus evellantur. Habent pariter malignam lolii qualitatem, quod non funditus extirpatum, brevi tempore renascitur. Cæterum si cum timida Israëlitarum pube dixerit Christianus: *Plures sunt Gentes istæ, quàm ego: quomodo potero delere eas?* v. 17. cit. capitis. Opponentur ei Verba Dei, ibidem dicentis v. 21. *Non timebis eos, quia Dominus Deus tuus, in medio tui est, Deus magnus & terribilis.* Imò si contingat: Christianum cum Israëlitis à talibus hostibus affligi, & profligari, tunc cogitet: Deum præparatum habere manna consolationis, quò ad novum bellum, & victoriam certò obtinendam roboretur. Sicut strenui milites, aliquam ab adversariis cladem in exercitu passi, impetû majori aciem restaurant, & repetunt novis copiis aucti; ita Christianus non nihil à tentationibus & passionibus victus, fortiori impetu contra Dæmonem & carnem decertat, novò auxiliò de cœlis missò adjutus. Verba igitur, quibus Moy-
ses